FLANDERS
INVESTMENT
& TRADE

Vlaamse export 2,55% lager in september en 9,38% omlaag in derde kwartaal

Brussel, 15 december 2020 – Ook in september is de Vlaamse buitenlandse handel de coronacrisis nog aan het verteren, zo blijkt uit een analyse van Flanders Investment & Trade (FIT) op basis van cijfers die de Nationale Bank van België (NBB) vrijgaf. In september 2020 daalde de Vlaamse maanduitvoer 2,55% tegenover dezelfde maand vorig jaar[1]. De invoer liep 0,65% terug: het dalende maandverloop blijft de betere kant opgaan, zeker vergeleken bij de recordverliezen tijdens lockdownmaanden april en mei.

Vlaanderen heeft in september 2020 voor 26,6 miljard euro **geëxporteerd**, wat 2,55% minder was dan in september vorig jaar. Dat is voor 2020 alvast de lichtste daling voor welke maand ook én van een totaal ander gehalte dan de rampzalige cijfers in april (-27,33%) en mei (-29,24%).

Bij de **import** noteerde Vlaanderen in september 2020 een bedrag van 24,9 miljard euro. Dat is een wel erg matige daling van 0,65% tegenover september 2019. Ook hier in niets te vergelijken met de schrijnende mincijfers van april (-29,9%) en mei (-30,4%).

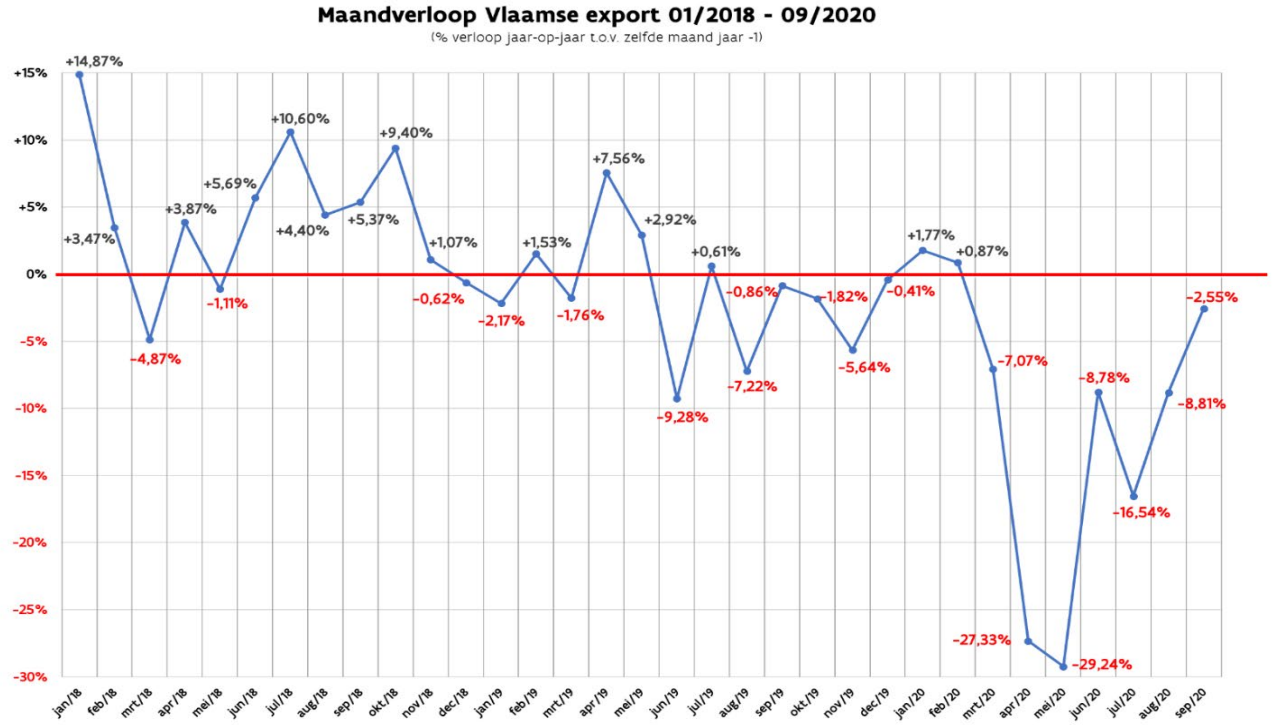

[1] Wanneer in september 2020 de Vlaamse uitvoer 2,55% terugliep, dan ging het daarbij wel degelijk om uitvoer volgens de alom gangbare communautaire definitie (CC) van uitvoer. Daarin zit ook de heruitvoer/quasi-doorvoer vervat. Enkel deze gegevens zijn internationaal vergelijkbaar met Eurostat en Unctad.
Interpreteren we **"export" volgens de nationale definitie (NC)** – die uit de cijfers de waarde wegfiltert van de heruitvoer via Vlaanderen door niet-residente bedrijven – dan **betekende die voor september 2020 zelfs een exportstijging van 4,87%**). Bij de invoer NC noteren we in september een toename met 3,94%.

Januari (+1,77%), februari (+0,87%) en maart 2020 (-7,07%) waren al geen topmaanden, met een **Q1-exportdaling** van **1,56%** als resultaat. Volgden meteen daarna nog de eerste *echte* lockdownmaanden april (-27,33%) en mei (-29,24%), die – samen met de ook nog zwakke junicijfers (-8,78%) – het **tweede kwartaal van 2020** totaal onderuit haalden en lieten stranden op een exportkrimp van **22%**.

De grafiek verderop laat zien dat de Vlaamse uitvoer met zijn **Q3-cijfers** niet erg fraai scoorde vergeleken bij die van onze **buurlanden**. Het waren vooral de ondermaatse exportcijfers in juli (-16,54%) én augustus (-8,81%) die de derdekwartaalsexport (-9,38%) de das omdeden.
Hoger las u al dat in september de maanduitvoer "maar" 2,55% achteruitging, met dank aan de *vaccin*export trouwens die alleen al in die maand zowat verzevenvoudigde en de schade in andere sectoren voor een stuk compenseerde.

Vergelijken we het verloop van de Vlaamse export tijdens het derde kwartaal van 2020 met die in onze buurlanden, dan blijkt dat die toch wat is teruggezakt. Met 9,38% exportdaling tegenover 3Q-2019, houdt de Vlaamse export zich nogal onderaan de tabellen op. Tussentijdse cijfers van Eurostat geven immers aan dat we daarmee beneden het derdekwartaalgemiddelde van de EU (-6,59%) presteerden.
Enkel de Franse export zette een zwakker derde kwartaal neer (-14,20%), maar Duitsland (-8,28%), Nederland (-7,49%), Spanje (-5,57%), Italië (-4,86%), Denemarken (-5,51%), Oostenrijk (-3,91%) en bepaald ook Ierland (+6,10%) noteerden voor hun export betere of minder slechte derdekwartaalcijfers.

Voor de **gecumuleerde exportcijfers voor de eerste 3 kwartalen van 2020** (217,9 miljard euro) betekent dat een voorlopige terugval met 11% in vergelijking met dezelfde periode in 2019. Tijdens diezelfde 3 kwartalen verloor de import (206,63 miljard euro) dan weer 12,5% tegenover vorig jaar.

Drie kwartalen ver in 2020 bedroeg het **Vlaamse aandeel in de Belgische totaaluitvoer 81,36%** van de totale Belgische goederenuitvoer. De inbreng van **Wallonië** in de nationale uitvoer beliep 15,86% (export -10,5%; achteruitgang over zowat heel de lijn, ook bij sleutelexportsector *farma (-1,63%)*, maar 1,95 miljard euro minder uitvoer aan *vaccins* (-37%), terwijl **Brussel** instond voor de resterende 2,78%, na 5,28% minder export tijdens 3Q-2020, vooral van *wagens* en *kunststoffen*, ondanks forse meerafzet van *farma / vaccins*).

De 11% daling voor de **hele 3Q**-export in 2020 situeert Vlaanderen dan weer wat meer in de middenmoot van de **EU-exportresultaten**, iets beter dan Duitsland (-11,7%), Italië (-12,5%), Spanje (-12,7%), Frankrijk (-19,1%), maar wel achterop bij Nederland (-8,1%), Oostenrijk (-8,7%), Denemarken (-3,4%) en al helemaal tegenover Ierland (+5,2%).

Pas vrijgegeven **WTO-cijfers** over de wereldgoederenhandel geven aan dat de waarde van de **wereldexport tijdens Q3-2020** ook "maar" 4,39% terugliep, vooral te danken aan de Chinese uitvoer, die 8,82% hoger ging tijdens datzelfde derde kwartaal.
Voor de hele **periode tot september 2020** kwam de waarde van de wereldgoederenuitvoer 10,9% lager uit dan tijdens 3Q-2019, een percentage vergelijkbaar met de -11% die de Vlaamse uitvoer liet noteren.

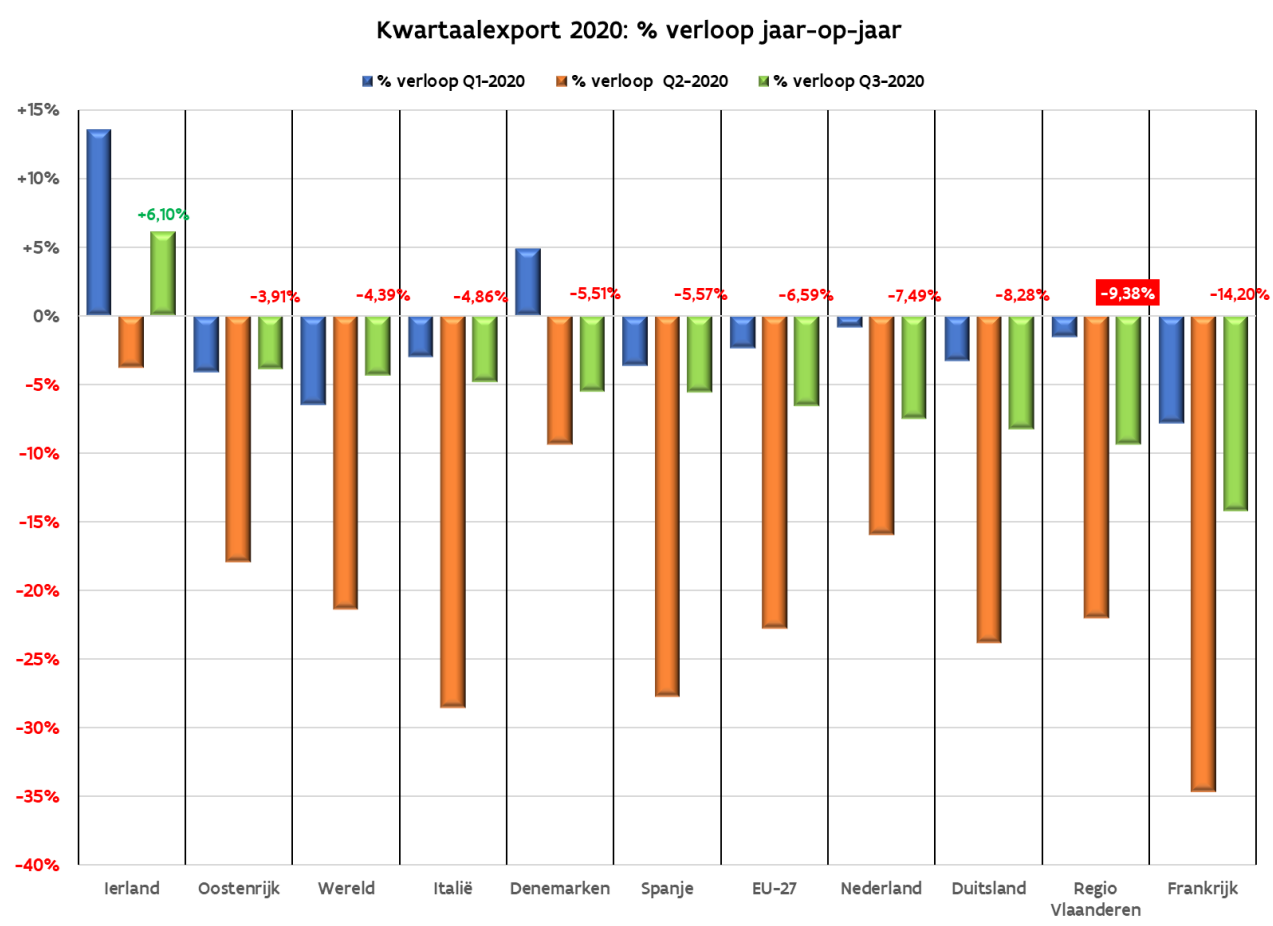

Dalende exportbestemmingen

Van alle markten waar Vlaanderen exportverlies incasseerde tijdens 3Q-2020 ging het gros verloren in onze 3 grootste exportmarkten. T.o.v. 3Q-2019 liep het gezamenlijke verlies aan exportwaarde richting Duitsland, Frankrijk en Nederland immers op tot 15,4 miljard euro, bijna de helft (49,5%) van alle dalingen samen.

Enkele cijfers omtrent onze Europese exportbestemmingen: de waarde van de Vlaamse 3Q-export naar **Duitsland** ging 15,1% achteruit. Naar onze tweede markt, **Frankrijk**, daalde onze export 10,7% in die periode, met – op drie – **Nederland**, waarheen de uitvoer net geen 17% kromp.
Ook in het **Verenigd Koninkrijk** blijft onze 3Q-export in 2020 problematisch: in deze wankele brexitperiode noteren we er nog altijd een meer dan gemiddeld exportverlies van 14,6%.
Voorts zakte ook onze 3Q-export naar **Spanje** (-7,19%), **Italië** (-3,72%) en **Polen** (-7,32%), maar de daling was er telkens wel minder sterk dan het globale gemiddelde (-11%).

Bleven ook nog behoorlijk in het rood hangen: **Zwitserland,** waarheen de 3Q-uitvoer 17,6% zakte, net als die naar **Luxemburg** (-20,3%). Dat gold ook voor **Japan** (-14,7%) en de **VAE** (-13%), maar vooral de uitvoer naar **India** (-42,2%) zonk heel diep.

Na 3 kwartalen in 2020 blijven sterke mincijfers onze continentale exportcijfers domineren: hoger bleek dat al zo voor **Europa** (-12% intra-EU; -11% voor *Greater Europe*), maar ook in **Afrika** (-19,6%, maar -25,7% Sub-Saharaans), **Azië en het Midden-Oosten** (-10,8%). De export naar **Amerika** nam licht toe (+2,7%) tijdens 3Q-2020 en ook **Oceanië** liet een erg lichte vooruitgang optekenen (+1,7%).

Exportmarkten 2020 (jan-sept): sterkste dalers

(waardedaling in EUR miljoen en in % jaarverloop)

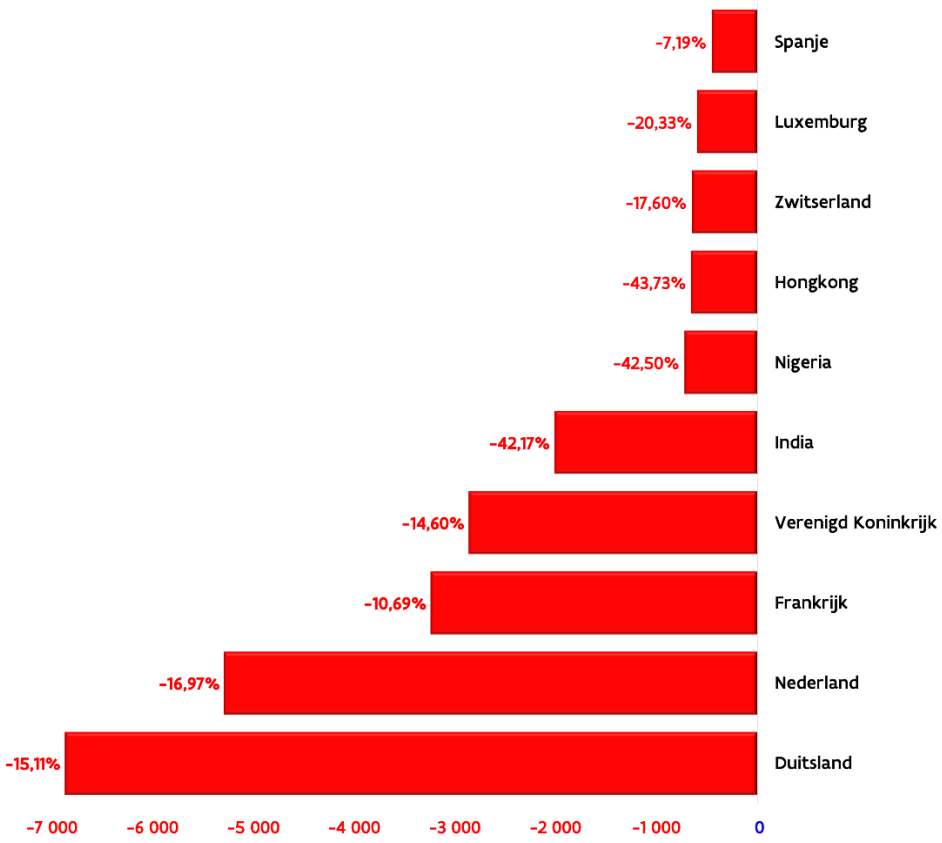

Top 20 Vlaamse exportmarkten 2020 (jan-sep)

x EUR miljoen (linkeras) en % verloop jaar-op-jaar tegenover 2019 (rechteras) - BRON: NBB

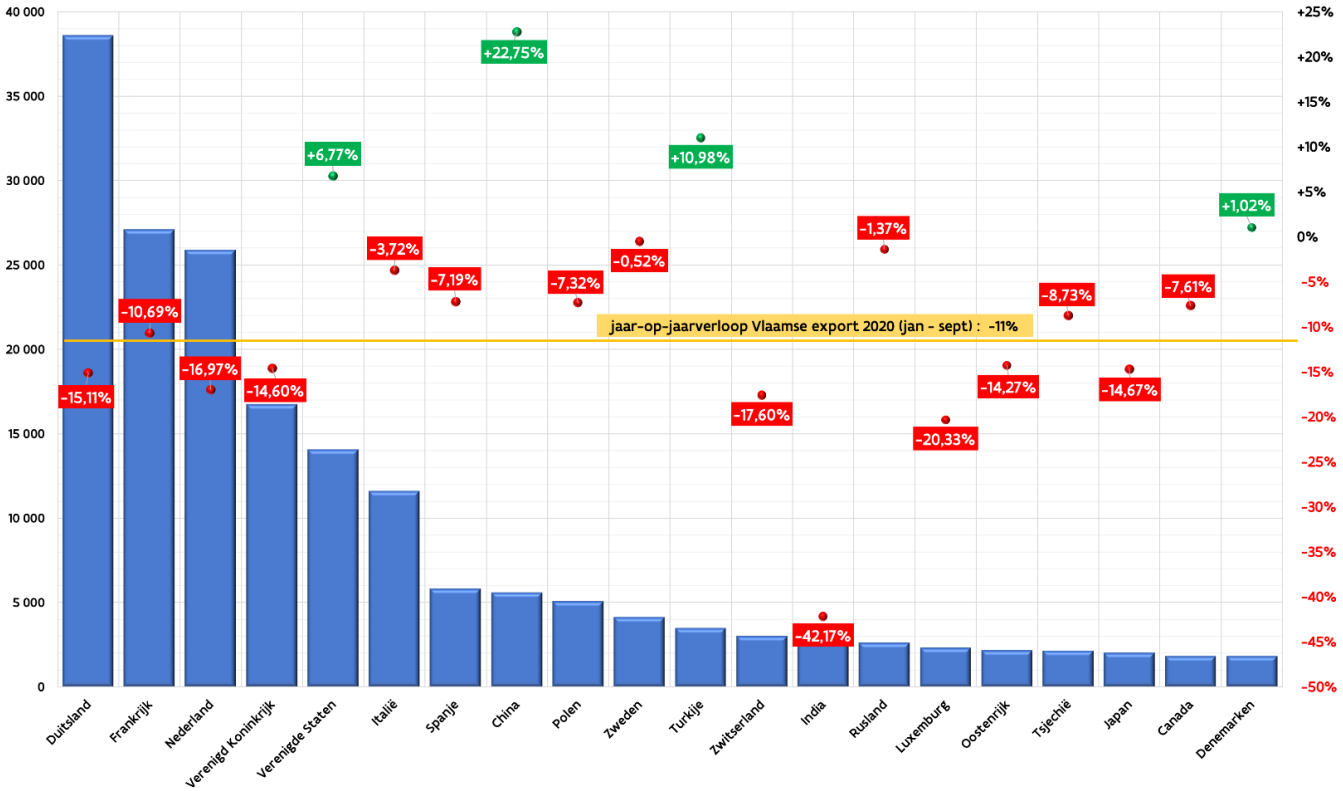

Groeiende exportbestemmingen

Niettemin zijn er ook almaar meer markten waar de Vlaamse export in de periode januari-september 2020 wél al enige groei optekende tegenover dezelfde periode in 2019. Binnen de top 20 van de Vlaamse uitvoerbestemmingen waren dat er vier: grootste absolute stijger is **China** (+22,8%; vooral extra leveringen van *geneesmiddelen, vaccins, hout en koper*). Maar ook de afzet in de **VS** (+6,8%; vooral dank zij een uitzonderlijk grote levering van *vaccins*), **Turkije** (+11%; de stijging was algemeen, maar vooral extra uitvoer van *goud, auto's* en *weefgetouwen* sprong in het oog) en **Denemarken** (+1%) ging hoger. Net buiten de top 20, maar zeker het vermelden waard: **Ierland** (+16,7%) en **Zuid-Korea** (+20,2%).

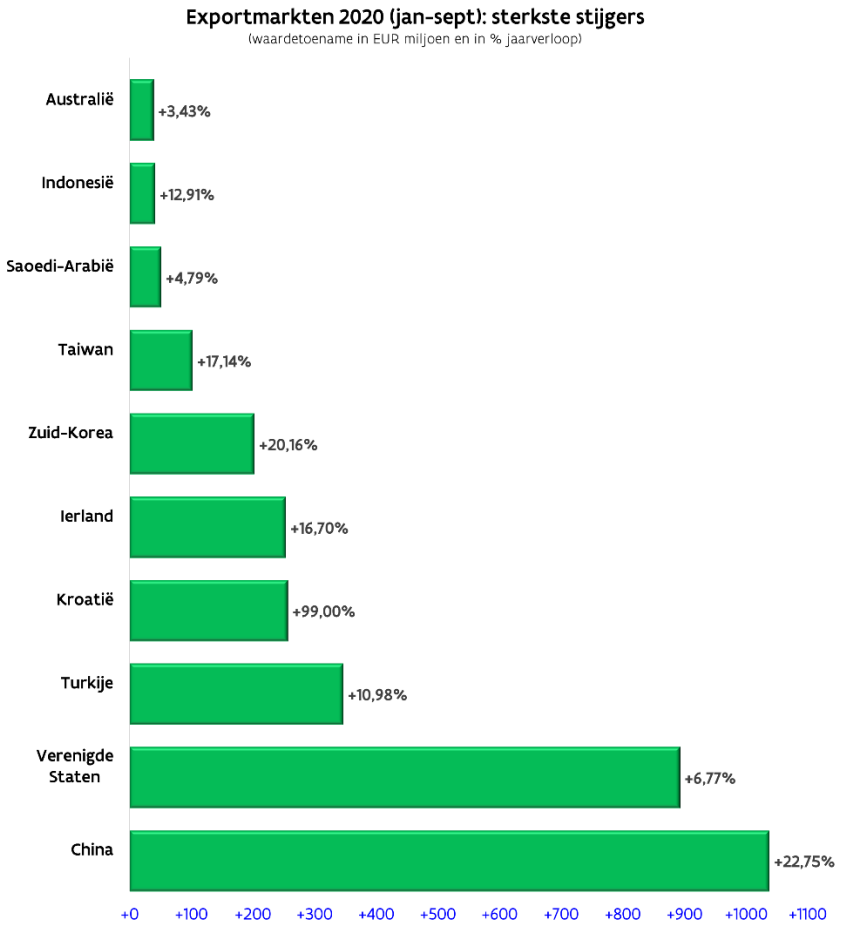

Uitvoerproducten

Het hoeft niet te verwonderen dat bij zowat alle producten achteruitgang te noteren viel.
Het grootste verlies zat duidelijk bij *auto's en onderdelen* (-23,8% of -8 miljard euro). Een andere sterke daler was de sector van de *brandstoffen/aardolieproducten* (-35,3% of -7,9 miljard euro).
Zowel de sterk teruggelopen energieprijzen (-34% tegenover 3Q-2019) als de zwakke vraag hebben een rol gespeeld in dat verlies.
Ook *onedele metalen* (-17,3% of -3 miljard euro), *diamant/edelstenen/edele metalen* (-23,4% of -2,8 miljard euro), *machines* (-9,2% of -2,4 miljard euro), *kunststoffen* (-11,3% of -2,3 miljard euro) en *textiel* (-16% of -1,4 miljard euro) deelden tussentijds zwaar in de klappen.

Eigenlijk hebben enkel ***farmaceutica*** nog een toonbaar exportresultaat neergezet na 3 kwartalen in 2020: de ***farma***branche heeft in die periode op eigen houtje 5,6 miljard euro meeruitvoer geboekt, 28,2% hoger dan in 3Q-2019. Daarmee tekende ze ook meteen voor 83% van het stijgingstotaal van alle andere takken die hun export zagen stijgen tijdens 3Q-2020. Die waren overigens erg dun gezaaid,

met enkel *diverse chemie* (+6,5%), *oliezaden* (+79,3%), *reststromen van de voedingsnijverheid & veevoeder* (+9,8%), *huishoudlinnen* (+20%) en *oliën & vett*en (+7,9%) het vermelden waard.

Op die manier heeft *farma* een deel van de meubels kunnen redden voor onze export, maar niet helemaal, want het globale exportverloop voor 3Q-2020 bleef uiteraard negatief (-11%).

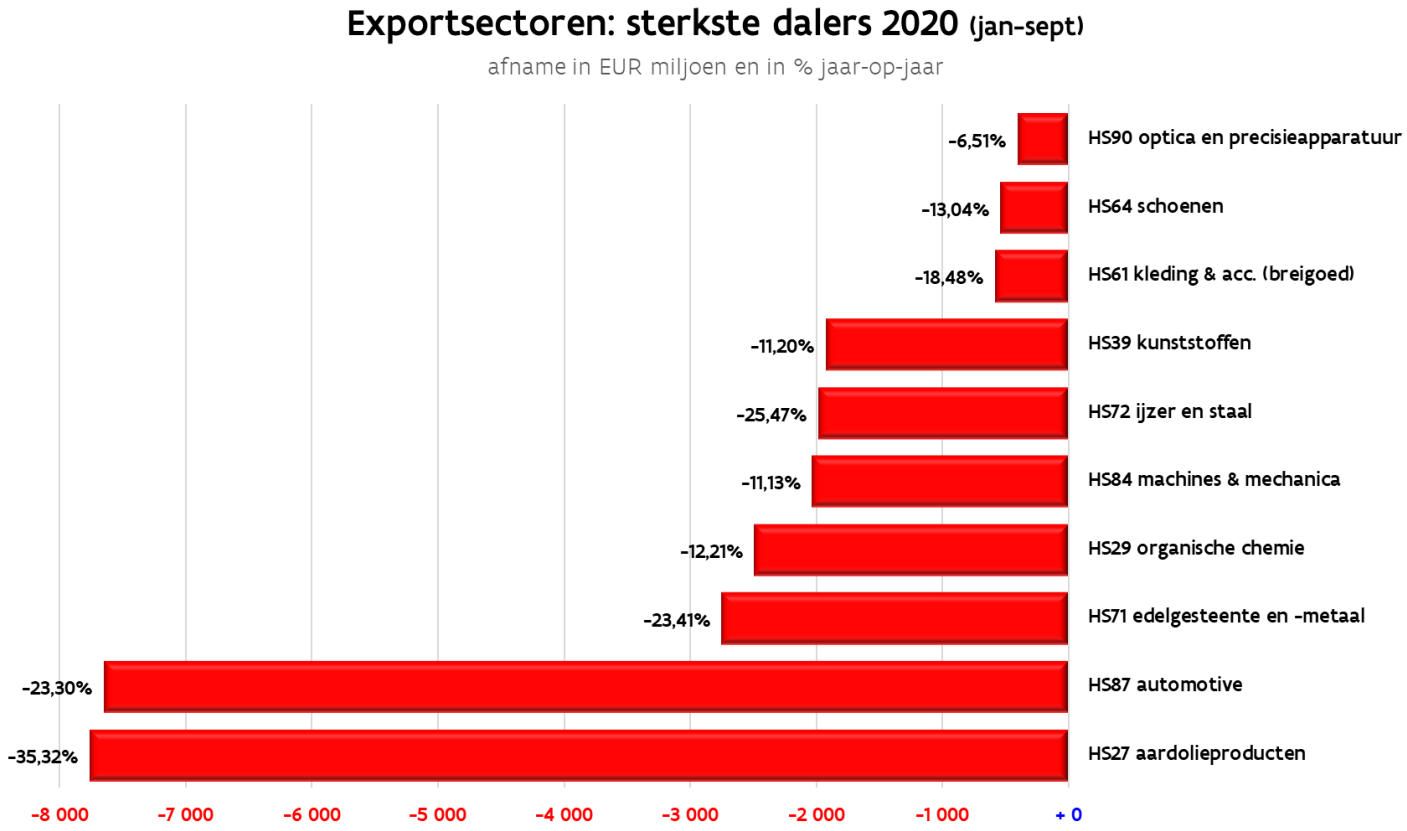

Ook daling bij import

Ondanks verlies in de periode januari-september 2020 bleef topverkoper **Nederland** (-18,8% - vooral minder *minerale brandstoffen en aardolieproducten*) koploper als leverancier van Vlaanderen met 17% inbreng in de Vlaamse totaalinvoer wereldwijd.
Op 2 hield het leverancier **Duitsland** op afstand (-6,5% en 12,3% aandeel). **Frankrijk** (-11% en 8,2% importaandeel; aanzienlijk minder *personen- en vrachtwagens, auto-onderdelen* en *aardolieproducten)* verwees de **VS** alweer naar de vierde plaats als importleverancier (-14,7% en 8% importaandeel; verlies bij met name *farma*, *auto's, organische chemie* en *machines* uit de VS).

Het effect van de **schommelende energieprijzen** (en -vraag) liet zich vooral voelen bij de import uit **Nederland** (-18,8%), het **Verenigd Koninkrijk** (-23,9%), **Rusland** (-31,5%) en **Noorwegen** (-38,3%).

Bij de sector van de **minerale producten** hield de exportkrimp ook in september aan, waardoor die tijdens de eerste drie kwartalen een terugval boekte met 37,7% of -13,6 miljard euro.
In de ranklijst met invoersectoren staan ze voorlopig op nummer 4: een krappe 11% van de totale Vlaamse sectorale invoeruitgaven gaat nog steeds op aan die branche.

Chemie en farma blijven samen wel stevig op de eerste plaats met een importaandeel van 22,8%, maar hier is sprake van een nipte invoerstijging met 0,2%. De deeltak *farma* ging wel fors vooruit (+19,3%), totaal anders dan die andere belangrijke tak *organische chemie* b.v., die de invoer gevoelig terug zag lopen (-14,8%), net als de héle chemiebranche trouwens (-9,2%).

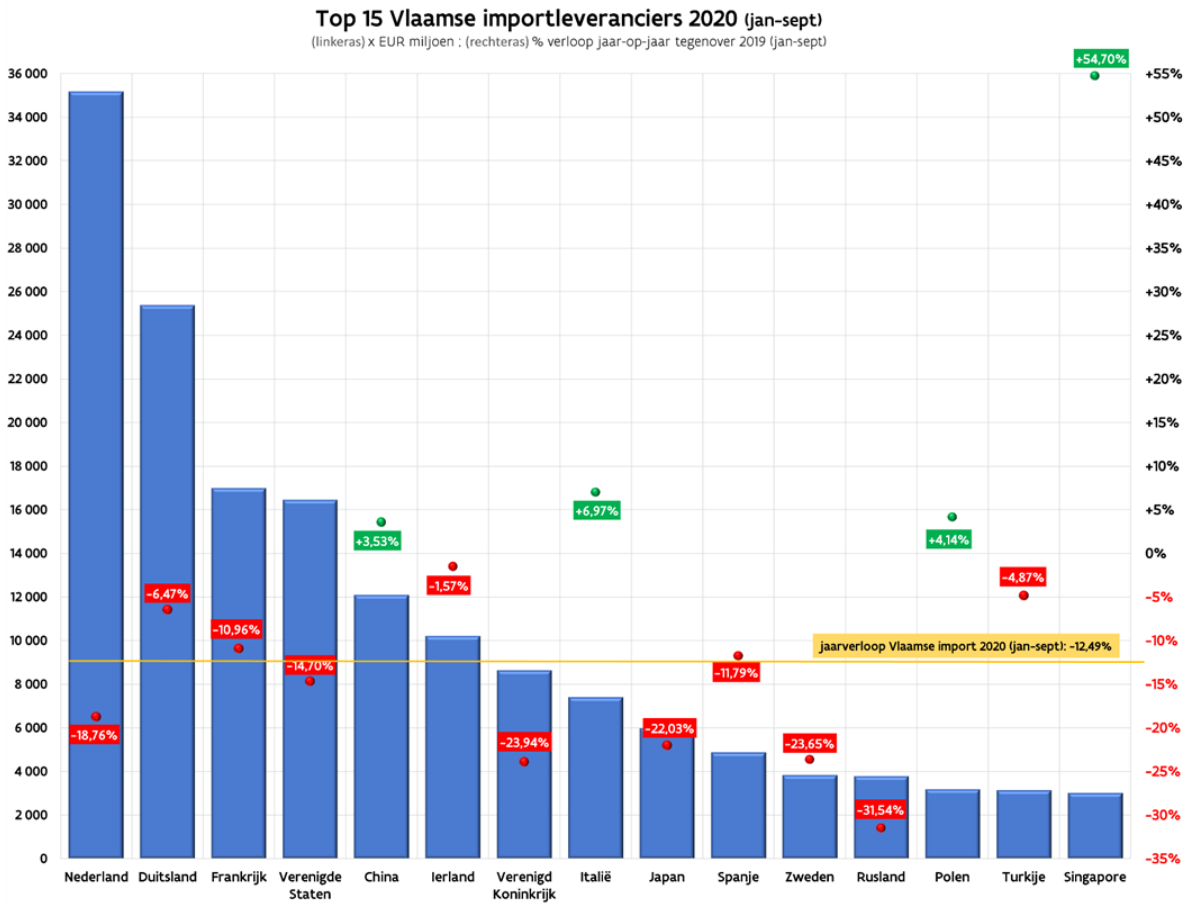

De waarde van het ingevoerde **transportmaterieel** zakte 19,3%, waardoor het nog 12,5% importaandeel meepikte. Er werden ook wat minder **machines en apparatuur** ingevoerd (-8,8%).
Ook andere belangrijke importsectoren lieten een waardedaling noteren, zoals **onedele metalen** (-14,5%), **kunststoffen** (-11,3%) en **diamant / edelmetaal** (-14,5%).

Opvallend: **voeding en dranken** (+1,8%) en **plantaardige producten** (+1,5%) verrasten met resultaten in de plus.

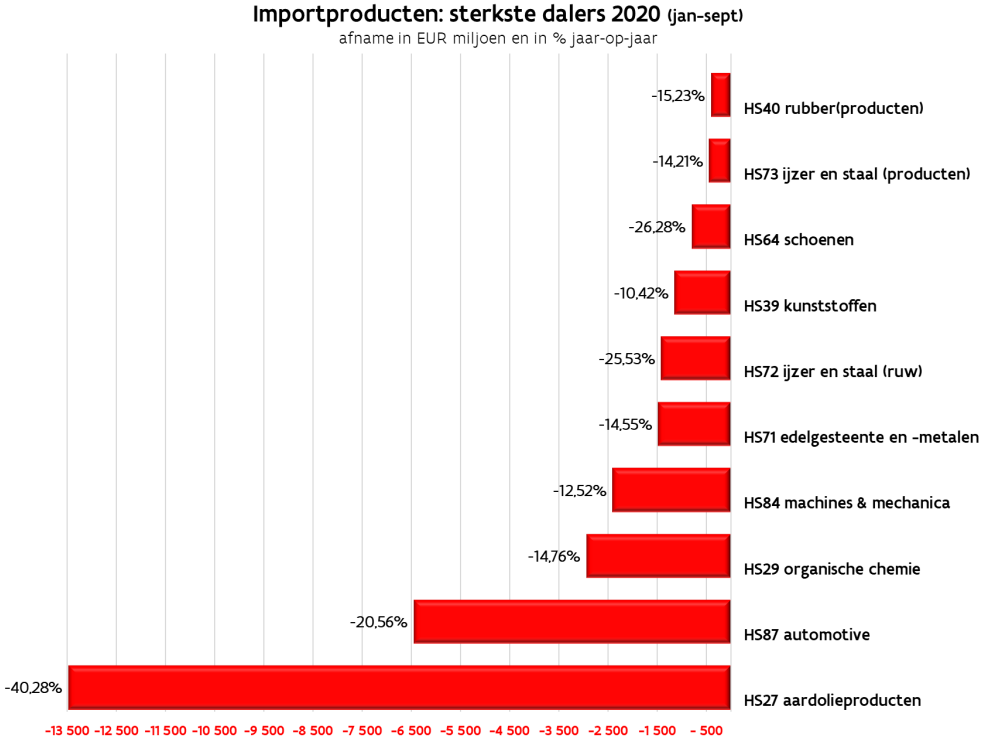

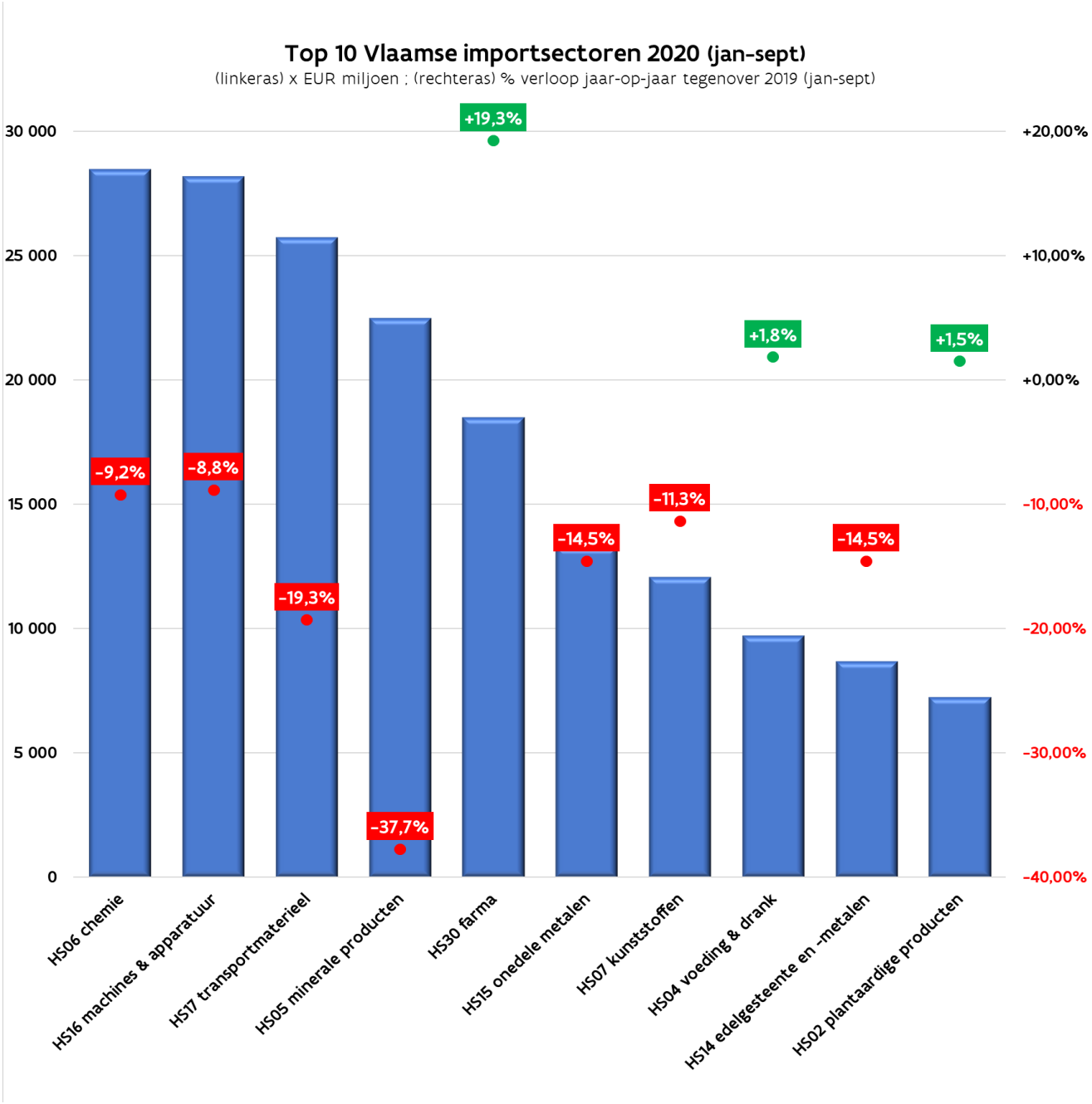

Vooruitzichten NBB oktober 2020

Volgens de eerste voorlopige ramingen van de NBB zet de lichtere jaar-op-jaardaling die de **Belgische** uit- en invoer in juni 2020 mocht optekenen zich niet helemaal door in oktober 2020:

"De covidcrisis zorgt sinds maart 2020 voor negatieve groei tegenover de overeenstemmende maanden van 2019 en dit blijft ook zo in oktober. Het driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde van de goederenuitvoer bedroeg -7,8 % in oktober 2020 in vergelijking met de situatie van 1 jaar eerder. Voor de invoer beliep de daling van het driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde -8,1 % in oktober.

Ondanks het geleidelijke herstel van het goederenverkeer, lijken de voorlopige ramingen voor oktober toch een pause in dat herstel te tonen, mogelijks door de impact van de tweede golf van corona-besmettingen. Op maandbasis liep de goederenuitvoer terug met -8,1% in oktober (tegen - 5,4% in september) terwijl de goedereninvoer daalde met 13,4% (tegen -3,1% in september)."

BRON: *Instituut voor de Nationale Rekeningen (NBB)*
Verwerking Cel Kennisbeheer Flanders Investment & Trade